

## АНАЛІЗ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Сьогодні українські підприємства працюють в умовах жорсткої конкуренції, що викликана як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Для того щоб залишатися конкурентоспроможними, підприємства повинні постійно вдосконалювати свою продукцію та послуги, освоювати нові ринки. Інвестиції є рушійною силою таких змін. Вони дозволяють впроваджувати інновації, модернізувати виробництво та підвищувати якість продукції. Таким чином, інвестиційна активність є необхідною умовою для забезпечення стійкого розвитку української економіки в умовах глобалізації.

Податковий кодекс України тлумачить капітальні інвестиції як «...господарські операції, що передбачають придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації відповідно до норм» [3].

Національний стандарт трактує таким чином капітальні інвестиції: «...інвестиції, що спрямовуються у будівництво, виготовлення, реконструкцію, модернізацію, придбання, створення необоротних активів (включаючи необоротні матеріальні активи, призначені для заміни діючих, і устаткування для здійснення монтажу), а також авансові платежі для фінансування капітального будівництва [4].

«Капітальні інвестиції – інвестиції в придбання або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних і нематеріальних активів. До інвестицій у матеріальні активи належать інвестиції в землю, існуючі будівлі та споруди, нові будівлі, споруди, об'єкти незавершеного будівництва, машини, обладнання й інвентар, транспортні засоби, довгострокові біологічні активи та інші необоротні матеріальні активи, які були придбані або створені для власного використання, включаючи витрати на капітальний ремонт, поліпшення, удосконалення, реконструкцію, модернізацію. До інвестицій у нематеріальні активи належать інвестиції в придбання або створення власними силами програмного забезпечення, баз даних, прав користування природними ресурсами, майном, прав на знаки для товарів і послуг, на об'єкти промислової власності, авторських і суміжних прав» [2, с. 182].

Найбільш змістовним, на нашу думку, є наступне визначення капітальних інвестицій: «...інвестиції у придбання або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних та нематеріальних активів, термін служби яких перевищує один рік» [4].

Аналіз капітальних інвестицій є невід'ємною частиною прийняття рішень щодо вкладення коштів у довгострокові активи. Він дозволяє оцінити ефективність інвестиційних проектів, порівняти альтернативні варіанти та прийняти обґрунтоване рішення. «Основою ефективного управління є врахування різноманіття різнорідних чинників, що пов'язані конкуренцією на ринку продукції, внутрішньогосподарськими процесами, котрі обумовлені специфікою організаційних, економічних і технологічних особливостей підприємства» [5, с. 195].

Основні цілі аналізу капітальних інвестицій:

1. Оцінка ефективності.

2. Порівняння альтернатив.
  3. Управління ризиками.
  4. Обґрунтування інвестиційних рішень.
- Основні методи аналізу капітальних інвестицій:
1. Метод простого відшкодування інвестицій.
  2. Метод чистого прибутку.
  3. Метод чистої приведенної вартості (NPV).
  4. Метод внутрішньої норми прибутковості (IRR).
  5. Індекс рентабельності.

Таким чином, для виходу з економічної кризи та досягнення стабільного зростання Україні необхідні значні інвестиції. Вони є рушійною силою модернізації виробництва, підвищення його ефективності та конкурентоспроможності. Однак, низький рівень інвестиційної активності стримує розвиток економіки. Для вирішення цієї проблеми необхідно вдосконалити фінансову систему, стимулювати залучення інвестицій та створити сприятливий інвестиційний клімат. Це передбачає не лише зміну фінансово-кредитних інструментів, але й формування нової моделі економічного розвитку, орієнтованої на інвестиції, а не на споживання.

### **Список використаних джерел**

1. Боронос В.Г., Бульбах О.О., Демідова О.А. Аналіз та класифікація факторів впливу на обсяг капітальних інвестицій в Україні. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2020. № 3. С. 276–284.
2. Ємець О.І. Значення капітальних інвестицій підприємств в умовах глобалізації економіки. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2018. Випуск 10. С. 181–188.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755–17>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Національного стандарту № 3 “Оцінка цілісних майнових комплексів” (Національний стандарт, п. 2) від 29 листоп. 2006 р. № 1655 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1655–2006>.
5. Про затвердження Методики розрахунку індексу капітальних інвестицій. Наказ, Методика, Державний комітет статистики України № 494 від 25.12.2009 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0494202!09>
6. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1 (56). С. 194–198.